

Bruxelles, 24. veljače 2025.
(OR. en)

6511/25

MAMA 44
MED 12
ISR 2

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije

Predmet: Odnosi s Izraelom
– stajalište Europske unije za 13. sastanak Vijeća za pridruživanje
(Bruxelles, 24. veljače 2025.)

Za delegacije se u Prilogu nalazi stajalište Europske unije za 13. sastanak Vijeća za pridruživanje EU – Izrael.

TRINAESTI SASTANAK
VIJEĆA ZA PRIDRUŽIVANJE EU – IZRAEL
(Bruxelles, 24. veljače 2025.)

Izjava Europske unije

1. Europska unija (EU) pozdravlja 13. sastanak **Vijeća za pridruživanje EU – Izrael**. EU pridaje veliku važnost svojim bliskim odnosima s Državom Izraelom te cijeni iskren i otvoren politički dijalog koji vodi s Izraelom s ciljem promicanja zajedničkog razumijevanja izazova na Bliskom istoku i šire. Taj iznimno važan sastanak održava se nakon izvanredne situacije povezane s terorističkim napadima na Izrael 7. listopada 2023., patnjama taoca, sukobom u Gazi i regionalnim promjenama. Bit će to prilika za raspravu o stanju na Bliskom istoku, među ostalim o sukobu u Gazi i njegovim znatnim humanitarnim posljedicama, kao i o suradnji EU-a i Izraela.

2. EU i Izrael imaju bliske i uzajamno korisne političke, kulturne, međuljudske, turističke, trgovinske i ulagačke odnose, kao i značajnu suradnju u području gospodarstva, financija, istraživanja, inovacija i sigurnosti te, među ostalim, u području upravljanja krizama i civilne zaštite. Ta se suradnja odvija **u okviru Akcijskog plana europske politike susjedstva**¹, čime se EU-u i Izraelu pruža prava prilika za nastavak suradnje, među ostalim putem mogućih pregovora o prioritetima partnerstva. Odnosi EU-a s Izraelom ujedno će biti važan dio nove sveobuhvatne strategije EU-a za Bliski istok i novog pakta za Sredozemlje.
3. EU podsjeća da se, na temelju članka 2. Sporazuma o pridruživanju, odnosi između stranaka, kao i sve odredbe samog Sporazuma, temelje na **poštovanju ljudskih prava i demokratskih načela**, kojima se vodi njihova unutarnja i međunarodna politika te koja predstavljaju ključan element Sporazuma o pridruživanju.

---

¹ https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2019-11/eu-israel_action_plan_2005.pdf

4. EU ponovno najoštrije osuđuje **brutalne i neselektivne terorističke napade Hamasa** i drugih terorističkih skupina na Izrael 7. listopada 2023., napade Hezbolaha na Izrael od 8. listopada 2023. do 27. studenoga 2024., **iranske napade na Izrael** 13. travnja i 1. listopada 2024. te opetovane **napade hutista na Izrael**. Izražava punu solidarnost i potporu Izraelu i njegovu stanovništvu, solidaran je s obiteljima žrtava i taocima koje drži Hamas, izražava duboku zabrinutost zbog uvjeta u kojima se nalaze te ponovno potvrđuje svoju potpunu predanost sigurnosti Izraela i regionalnoj stabilnosti. Pri ostvarivanju svojeg prava na obranu Izrael mora u potpunosti i u svim okolnostima poštovati svoje obveze na temelju međunarodnog prava, uključujući međunarodno humanitarno pravo. EU ponovno ističe važnost osiguravanja zaštite svih civila, pa tako i humanitarnih radnika, u svakom trenutku, kao i civilne infrastrukture, uključujući zdravstvene ustanove, škole i prostorije UN-a.

5. Nakon napada 7. listopada 2023. EU je preispitao svoj popis terorista (CP-931) kako bi uvrstio političkog čelnika i dva vojna čelnika Hamasa. Komisija je 19. siječnja 2024. donijela novi **režim sankcija protiv Hamasa** za sve pojedince ili subjekte koji podupiru, olakšavaju ili omogućuju nasilna djelovanja Hamasa i Palestinskog islamskog džihada, u okviru kojeg je trenutačno sankcionirano 12 pojedinaca i tri subjekta. EU je 12. travnja 2024. uvrstio tri subjekta Hamasa na popis u okviru globalnog režima sankcija EU-a u području ljudskih prava zbog njihovih djelovanja tijekom napada 7. listopada (rašireno seksualno i rodno uvjetovano nasilje).
6. EU toplo pozdravlja **sporazum o prekidu vatre u Gazi**, kojim će se omogućiti **postupno oslobađanje talaca** i tako završiti njihove strašne muke koje traju više od 15 mjeseci, okončati neprijateljstva i **ublažiti humanitarna patnja** u Gazi. Ključno je da se dogovor u potpunosti provede kako bi se omogućilo oslobađanje svih talaca i osiguralo trajno okončanje neprijateljstava. EU izražava zahvalnost SAD-u, Egiptu i Katru na naporima koje su uložili u pregovore o prekidu vatre, na što je EU dosljedno pozivao. Duboko žali zbog neprihvatljivo velikog broja civilnih žrtava, posebno žena i djece, koji su izgubili živote, te zbog katastrofalne humanitarne situacije uzrokovane nedostatnim ulaskom pomoći u Gazu, posebno na sjeveru. Iako pozdravlja to što u Gazu ulazi više pomoći otkad je na snagu stupio prekid vatre, EU ponovno poziva na potpun i neometan pristup humanitarne pomoći pojasu Gaze te na omogućavanje učinkovite raspodjele te pomoći onima kojima je potrebna, među ostalim putem agencija UN-a, a posebno UNRWA-e. Raseljenom stanovništvu Gaze trebalo bi osigurati siguran i dostojanstven povratak u njihove domove u Gazi. EU poziva Izrael da uloži napore u olakšavanje konzularnih prelazaka granice kako bi građani EU-a mogli napustiti Gazu. Ujedno podsjeća na potrebu za potpunom provedbom **odluka Međunarodnog suda**, koje su pravno obvezujuće.

7. **Civilna Misija pomoći Europske unije za granični prijelaz Rafah** (EUBAM Rafah) ponovno je raspoređena na granični prijelaz Rafah na zahtjev Palestinaca i Izraelaca te u dogovoru s Egipćanima i u skladu sa Sporazumom o kretanju i pristupu iz 2005. U okviru misije raspoređen je specijalizirani tim kako bi palestinsko osoblje moglo ponovno otvoriti granični prijelaz Rafah, čime se omogućio premještaj osoba iz Gaze, uključujući one kojima je potrebno liječenje. EUBAM Rafah može imati odlučujuću ulogu u podupiranju prekida vatre.

8. EU ponovno ističe svoju nepokolebljivu predanost **pravednom, sveobuhvatnom i trajnom miru** u skladu s relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a (VSUN), na temelju **dvodržavnog rješenja**, prema kojem Država Izrael i neovisna, demokratska, povezana, suverena i održiva Država Palestina žive jedna uz drugu u miru i sigurnosti te uz uzajamno priznavanje, s Jeruzalemom kao budućim glavnim gradom obju država. EU i njegove države članice i dalje će poštovati međunarodni konsenzus o Jeruzalemu sadržan u relevantnim rezolucijama VSUN-a sve dok se ne riješi konačni status Jeruzalema. EU je duboko zabrinut zbog toga što se okupacija palestinskog područja koja je započela 1967. nastavlja i danas te posebno naglašava da je Međunarodni sud utvrdio da je stalna prisutnost Izraela na okupiranom palestinskom području nezakonita. Podsjeća na Rezoluciju VSUN-a 2735 (2024) u kojoj se odbacuje svaki pokušaj demografskih ili teritorijalnih promjena u pojasu Gaze i naglašava važnost ujedinjenja pojasa Gaze sa Zapadnom obalom pod Palestinskom samoupravom.

9. EU će i dalje aktivno podupirati **međunarodne partnere** i **suradivati s njima** u pogledu nepovratnih konkretnih koraka koje treba poduzeti s ciljem postizanja dvodržavnog rješenja i oživljavanja političkog procesa u tu svrhu, među ostalim održavanjem međunarodne mirovne konferencije što je prije moguće. Naglašava da je **vjerodostojan put prema palestinskoj državnosti** ključna sastavnica tog političkog procesa. Pokretanje Globalnog saveza za provedbu dvodržavnog rješenja 26. rujna 2024. bilo je važan korak u pokazivanju predanosti EU-a dvodržavnom rješenju. U skladu s akcijskim planom EU-a i Izraela EU potiče Izrael da aktivno sudjeluje u naporima koji se ulažu u oživljavanje političkog procesa prema dvodržavnom rješenju.
10. EU će aktivno doprinositi koordiniranim međunarodnim naporima za rani oporavak i obnovu u Gazi. Nastavit će **podupirati Palestinsku samoupravu** kako bi joj pomogao u zadovoljavanju njezinih najhitnijih potreba, izgradnji institucijskih kapaciteta i provedbi programa reformi te, među ostalim putem misije EUPOL COPPS, u odgovoru na sigurnosne izazove. EU naglašava da se djelovanja kojima se oslabljuje Palestinska samouprava moraju zaustaviti. Poziva Izrael da podupre Palestinsku samoupravu, olakša njezin povratak u Gazu, oslobodi zadržane prihode od carina i poreza, razmotri ponovno izdavanje radnih dozvola za Palestince i poduzme potrebne mjere kako bi se osiguralo da korespondentne bankovne usluge između izraelskih i palestinskih banaka postoje i nakon posljednjeg produljenja.
11. EU naglašava važnost potpune provedbe i ažuriranja **Pariškog protokola**, među ostalim u pogledu potpunog, pravodobnog, predvidljivog i transparentnog prijenosa poreznih i carinskih prihoda. Spreman je poduprijeti relevantne mjere, uključujući prijenos carinskih odgovornosti, potpunu provedbu e-PDV-a i druge infrastrukture za prikupljanje prihoda.

12. **EU se snažno protivi svim djelovanjima kojima se ugrožava održivost dvodržavnog rješenja.** Nastavit će pomno pratiti razvoj događaja na terenu i njihove šire implikacije te će razmotriti daljnje djelovanje s ciljem zaštite održivosti dvodržavnog rješenja, koje neprestano ugrožavaju promjene na terenu, među ostalim širenje naselja.
13. **EU ponovno ističe svoje snažno protivljenje izraelskoj politici i aktivnostima naseljavanja,** među ostalim u istočnom Jeruzalemu i oko njega. EU neće priznati izmjene linija iz 1967., osim ako strane o njima postignu dogovor. Podsjeća da je prema međunarodnom pravu pripojenje nezakonito. EU poziva Izrael da zaustavi kontinuirano širenje naselja i povezane aktivnosti, uključujući proglašenja državnog zemljišta te deložacije, rušenja, zapljenu i prisilna preseljenja Palestinaca, koji su prošle godine dosegli rekordne razine. Nadalje, oštro osuđuje rušenje objekata koje financiraju EU ili njegove države članice i očekuje da Izrael nadoknadi štetu u skladu s međunarodnim pravom. Veća ograničenja pristupa koja je Izrael 7. listopada 2023. uveo na Zapadnoj obali ozbiljno utječu na socioekonomske uvjete Palestinaca. EU poziva Izrael da osigura konkretno poboljšanje slobode kretanja i pristupa za Palestince, da omogući ubranu palestinsku izgradnju, kao i društveni i gospodarski razvoj u području C, te da zaustavi pogoršanje životnih uvjeta Palestinaca u području C.

14. EU i njegove države članice u potpunosti će poštovati međunarodno pravo i u skladu s time provoditi **zakonodavstvo EU-a i bilateralni tehnički sporazum koji se primjenjuje na proizvode iz naseljâ**. EU i njegove države članice računaju na suradnju između EU-a i Izraela u cilju djelotvorne provedbe tehničkog sporazuma. EU se obvezuje da će osigurati da se, u skladu s međunarodnim pravom, u svim sporazumima između Države Izraela i EU-a mora nedvosmisleno i izričito navoditi da se ne primjenjuju na područja koja je Izrael okupirao 1967. To ne predstavlja bojkot Države Izraela, čemu se EU snažno protivi.
15. EU oštro osuđuje daljnju eskalaciju na **Zapadnoj obali, uključujući istočni Jeruzalem**, nakon povećanog nasilja naseljenika, širenja nezakonitih naselja, izraelskih vojnih operacija i brojnijih terorističkih napada na Izrael. Podsjeća da protuterorističke mjere moraju biti u skladu s međunarodnim pravom, uključujući međunarodno pravo o ljudskim pravima i humanitarno pravo. EU oštro osuđuje kontinuirano **nasilje ekstremističkih naseljenika** na Zapadnoj obali, uključujući istočni Jeruzalem. Izrael mora učiniti više kako bi spriječio nasilje naseljenika, a počinitelji moraju odgovarati za svoja djela. EU je dosad uvrstio devet pojedinaca i pet subjekata na popis u okviru globalnog režima sankcija EU-a u području ljudskih prava. Spreman je nastaviti s radom na daljnjim mjerama ograničavanja protiv ekstremističkih naseljenika te subjekata i organizacija koji im pružaju potporu.

16. EU poziva Izrael da osigura siguran pristup **svetim mjestima i održava *status quo*** uveden 1967. za Brdo Hrama / Haram Al-Šarif u skladu s prethodnim dogovorima i poštujući posebnu ulogu Jordana. Svi moraju čuvati i poštovati poseban status i karakter Jeruzalema i njegova Starog grada, nepovredivost njegovih svetih prostora i opstojnost svih njegovih zajednica.
17. EU naglašava važnu ulogu **UN-a** i njegovih agencija, posebno **UNRWA-e**, koja pruža ključnu potporu civilnom stanovništvu, uključujući humanitarnu pomoć i osnovne usluge, i na okupiranom palestinskom području i u široj regiji. Ponovno izražava ozbiljnu zabrinutost zbog dalekosežnih posljedica izraelskog zakonodavstva o UNRWA-i za njezine operacije na Zapadnoj obali, uključujući istočni Jeruzalem, i u Gazi. Izražava žaljenje zbog povlačenja Izraela iz sporazuma iz 1967. između Izraela i UNRWA-e te osuđuje svaki pokušaj ometanja UNRWA-e u izvršavanju njezina mandata. Ključno je da UNRWA može nastaviti s obavljanjem iznimno važnog rada u skladu sa svojim mandatom koji je Opća skupština UN-a donijela 1949. i otada obnavljala. EU će nastaviti pružati potporu agenciji te pomno prati i ocjenjuje provedbu, u okviru akcijskog plana, preporuka iz izvješća neovisne skupine za preispitivanje slijedom optužbi protiv nekih članova osoblja UNRWA-e te sa zanimanjem očekuje daljnje odlučno djelovanje UN-a kako bi se osigurale neutralnost i odgovornost te ojačali kontrola i nadzor radi sprečavanja daljnjih slučajeva. EU osuđuje Hamas zbog navodne upotrebe objekata UNRWA-e.
18. EU ponovno potvrđuje svoju čvrstu predanost **djelotvornom multilateralizmu i međunarodnom poretku utemeljenom na pravilima** u čijem su središtu Ujedinjeni narodi te nepokolebljivo poštuje Povelju UN-a i pravila i načela sadržana u njoj, uključujući pravila i načela suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti, političke neovisnosti i samoodređenja. EU potvrđuje svoju punu i nepokolebljivu potporu glavnom tajniku UN-a i izražava žaljenje zbog odluke da ga se proglasi nepoželjnom osobom.

19. EU ponovno poziva Izrael da u potpunosti surađuje s Ujedinjenim narodima, uključujući mehanizme za ljudska prava, te da nositeljima mandata UN-a olakša pristup, među ostalim u pogledu izdavanja viza za međunarodno osoblje.
20. EU ponovno ističe svoju potporu **normalizaciji odnosa između Izraela i niza arapskih država** u regiji, što je korisno za sve uključene zemlje i temeljni korak za stabilizaciju regije u cjelini. Podupire regionalnu i trilateralnu suradnju i zajedničke inicijative kojima se otvaraju nove perspektive za poduzeća, ljude, trgovinu, putovanja, istraživanja, okoliš i niz drugih područja. Ponovno ističe svoju predanost sveobuhvatnom i trajnom miru u cijeloj regiji te je spreman raditi na postizanju tog cilja zajedno sa svojim regionalnim i međunarodnim partnerima. U tom će pogledu EU nastojati potaknuti i nadograditi uspostavu diplomatskih odnosa između Izraela i niza arapskih zemalja s ciljem poboljšanja izgleda za postizanje sveobuhvatnog rješenja u bliskoistočnom mirovnom procesu.
21. EU pozdravlja **sporazum o prekidu vatre od 27. studenoga 2024. između Izraela i Libanona**, nakon napora u posredovanju koje su posebno uložile Francuska i Sjedinjene Američke Države. Poziva strane da u potpunosti provedu svoje obveze preuzete u okviru sporazuma o prekidu vatre te poziva na potpunu provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1701. EU u tom kontekstu ponovno ističe temeljnu stabilizacijsku ulogu koju u južnom Libanonu imaju privremene snage Ujedinjenih naroda u Libanonu (UNIFIL). EU će nastaviti podupirati suverenitet libanonske države, njezinu teritorijalnu cjelovitost i jačanje državnih institucija tako što će ujedno doprinijeti jačanju Libanonskih oružanih snaga, među ostalim u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći.

22. EU ponovno oštro osuđuje **iranske prijenose bespilotnih letjelica i balističkih projektila Rusiji**, što je izravna prijetnja europskoj sigurnosti, kao i ozbiljna destabilizirajuća djelovanja Irana diljem Bliskog istoka. EU se i dalje u potpunosti zalaže za smirivanje napetosti na Bliskom istoku i odlučno poziva Iran da okonča sva destabilizirajuća djelovanja diljem regije, uključujući svoju potporu terorističkim i oružanim skupinama, među ostalim hutistima, Hezbolahu i Hamasu.
23. **Ključni je sigurnosni prioritet EU-a osigurati da Iran ne nabavi nuklearno oružje.** Kontinuirani napredak nuklearnog programa Irana u posljednjih pet godina za koji ne postoji vjerodostojno civilno opravdanje razlog je za veliku zabrinutost. EU poziva sve zemlje da podupru provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 2231 (2015), kojom se potvrđuje Zajednički sveobuhvatni akcijski plan (ZSAP), čime se pruža temelj za rad IAEA-e na praćenju i izvješćivanju. EU ponovno ističe svoju predanost diplomaciji kako bi se riješio problem iranskog nuklearnog programa.

24. Nakon pada Asadova zločinačkog režima u Siriji, koji su podupirale Rusija i Iran, EU ističe povijesnu priliku za ponovno ujedinjenje i obnovu zemlje te naglašava važnost **uključivog političkog procesa koji kontrolira i vodi Sirija** i kojim se ispunjavaju legitimne težnje sirijskog stanovništva, u skladu s temeljnim načelima Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2254. Neovisnost, suverenitet i teritorijalna cjelovitost Sirije unutar sigurnih granica moraju se, u skladu s međunarodnim pravom, u potpunosti poštovati. EU poziva Izrael da poštuje uvjete Sporazuma o razdvajanju snaga iz 1974. Ponovno ističe svoju potporu Promatračkim snagama UN-a za razdvajanje koje prate sirijsku Golansku visoravan i podsjeća na važnost Rezolucije VSUN-a 497 (1981). Mora se poštovati demilitarizirano sigurnosno područje. EU podsjeća na svoje stajalište o Siriji kako je dogovoreno na sastanku Europskog vijeća 19. prosinca 2024. i ističe potrebu za ponovnom uspostavom pravde i odgovornosti. Ujedno naglašava važnost borbe protiv terorizma, sprečavanja ponovne pojave terorističkih skupina i uništavanja preostalih sirijskih zaliha kemijskog oružja, pri čemu je potrebno ostvariti napredak u pogledu utvrđivanja odgovornosti za dokumentiranu upotrebu kemijskog oružja.
25. EU ponovno **najoštrije osuđuje nezakonit, ničim izazvan i neopravdan agresivni rat Rusije protiv Ukrajine**, kojim se teško krše Povelja UN-a i međunarodno pravo te koji predstavlja izravnu prijetnju europskoj i globalnoj sigurnosti i stabilnosti. EU pozdravlja glasovanje Izraela u Općoj skupštini Ujedinjenih naroda o relevantnim rezolucijama, kao i sudjelovanje Izraela na sastanku na vrhu o miru u Ukrajini koji se 15. i 16. lipnja 2024. održao u Švicarskoj te njegovu potporu zajedničkom priopćenju s tog sastanka. EU od veljače 2022. na ujedinen i odlučan način odgovara na ruski agresivni rat donošenjem sankcija, pozivanjem Rusije na odgovornost i podupiranjem Ukrajine pružanjem dosad nezabilježene humanitarne, financijske, političke, diplomatske i vojne pomoći. EU će to i dalje činiti dokle god i koliko god bude potrebno. EU pozdravlja pomoć koju Izrael pruža Ukrajini i njezinim građanima, uključujući dostavu obrambene vojne opreme i humanitarne pomoći. Cijeni angažman Izraela u sprečavanju zaobilaženja sankcija na svojem državnom području i nastavit će surađivati s Izraelom na tom pitanju.

26. EU poziva hutiste da odmah zaustave sve napade i omoguće ponovnu uspostavu pomorske sigurnosti. Ponovno potvrđuje svoju predanost osiguravanju slobode plovidbe i pomorske sigurnosti u Crvenome moru u okviru **operacije EUNAVFOR ASPIDES**.
27. EU ponovno ističe svoj strateški interes za **stabilno i sigurno istočno Sredozemlje**. Regionalna suradnja u istočnom Sredozemlju mora se razvijati u skladu s međunarodnim pravom, među ostalim s UNCLOS-om. EU pozitivno ocjenjuje aktualnu suradnju Izraela i država članica EU-a, koja se temelji na projektima i čiji je cilj promicanje mira, sigurnosti i stabilnosti u regiji.
28. **Demokracija i ljudska prava**, uključujući prava pripadnika manjina, te važnost dinamičnog civilnog društva u središtu su partnerstva EU-a i Izraela.
29. Izrael obvezuju **međunarodno humanitarno pravo** i primjenjive norme **međunarodnog prava o ljudskim pravima** te među ostalim, kao okupatorsku silu, obveza da zaštiti stanovništvo pod okupacijom. EU poziva Izrael da se strogo pridržava pravila i načela međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog prava o ljudskim pravima kojima se uređuje upotreba sile i provođenje neprijateljstava, među ostalim načela čovječnosti, nužnosti, razlikovanja i proporcionalnosti. Poziva ga i da osigura da nadležna tijela provedu nepristranu i djelotvornu istragu navodnih povreda dužnosti u skladu s međunarodnim humanitarnim pravom.

30. EU ponovno potvrđuje svoju nepokolebljivu potporu sustavu **međunarodnog kaznenog pravosuđa**, posebno Međunarodnom kaznenom sudu, kao i svoju predanost poštovanju Rimskog statuta i očuvanju neovisnosti i integriteta Međunarodnog kaznenog suda te poziva na poštovanje neovisnog funkcioniranja Suda.
31. EU će se odlučno **boriti protiv antisemitizma u svim njegovim oblicima i pojavama te promicati nediskriminaciju** u EU-u i diljem svijeta. EU najoštrije osuđuje antisemitizam. On nije u skladu s vrijednostima i ciljevima EU-a i predstavlja prijetnju Židovima i židovskom načinu života, kao i otvorenim i raznolikim društvima i samoj strukturi europskog načina života. EU izražava žaljenje zbog toga što su se antisemitski incidenti i zločini iz mržnje protiv Židova i židovskih institucija drastično povećali, što je dovelo do iznimno visoke razine antisemitizma diljem EU-a nakon napada 7. listopada 2023. i sukoba koji je uslijedio u Gazi.

32. EU je ojačao seminar EU-a i Izraela na visokoj razini na temu suzbijanja rasizma, antisemitizma i ksenofobije, koji zajedno organiziraju svake godine. Okvirna odluka EU-a o suzbijanju rasizma i ksenofobije iz 2008. snažan je pravni okvir za borbu protiv antisemitskih zločina iz mržnje i govora mržnje, uključujući javno odobravanje, poricanje ili grubo trivijaliziranje holokausta na način koji bi mogao potaknuti na nasilje ili mržnju. EU će se odlučno boriti protiv antisemitizma na internetu, posebno protiv antisemitskog govora mržnje, teorija zavjere te poricanja i iskrivljavanja holokausta, što dodatno potvrđuje odobrenje Izjave Vijeća o njegovanju židovskog načina života i suzbijanju antisemitizma 15. listopada 2024. Rad koordinatore Europske komisije za suzbijanje antisemitizma i njegovanje židovskog načina života dodatna je potvrda da je borba protiv antisemitizma jedan od prioriteta u EU-u. Komisija se od 2017. koristi pravno neobvezujućom radnom definicijom antisemitizma Međunarodnog saveza za sjećanje na holokaust (IHRA), donesenom u Bukureštu (2016.), kao praktičnim smjernicama i temeljem za svoj rad u borbi protiv antisemitizma te potiče njezino donošenje i upotrebu. EU se zalaže za istraživanje daljnjih mogućnosti suradnje u području sjećanja na holokaust, među ostalim putem Europske infrastrukture za istraživanje holokausta (EHRI). Kako bi se suzbili antisemitizam i predrasude, podigla svijest i povećalo znanje o židovskoj povijesti i kulturi te u potpunosti prepoznao židovski način života kao dio europskog društva, Komisija je blisko surađivala sa Svjetskim centrom za sjećanje na holokaust Yad Vashem u Izraelu, u skladu sa Strategijom EU-a za suzbijanje antisemitizma i njegovanje židovskog načina života (2021. – 2030.), te je podržala stvaranje imerzivnog audiovizualnog iskustva u Dolini zajednica.

33. EU se obvezuje da će i dalje predano raditi na **promicanju nediskriminacije i poštovanja te na zaštiti i ostvarivanju prava na slobodu vjeroispovijesti ili uvjerenja**. EU promiče i štiti **pravo na slobodu vjeroispovijesti ili uvjerenja** i osuđuje svaki čin diskriminacije, neprijateljstva, mržnje, nasilja ili progona na temelju vjeroispovijesti ili uvjerenja, uključujući činove antisemitizma te mržnju prema muslimanima i kršćanima. EU naglašava važnost učinkovitog jamčenja prava na slobodu vjeroispovijesti ili uvjerenja za sve kako bi se promicali mir, tolerancija, poštovanje i suradnja među ljudima svih vjeroispovijesti ili uvjerenja.
34. EU poziva Izrael da ispunjava svoje međunarodne obveze u pogledu ljudskih prava koje se odnose na poštovanje **slobode udruživanja, okupljanja i izražavanja**, među ostalim tako da osigura siguran, otvoren i poticajan prostor za građansko djelovanje, na internetu i izvan njega, kao i pristup informacijama, slobodu medija i sigurnost novinara. Slobodno, neovisno i raznoliko civilno društvo neophodno je za promicanje demokratskih vrijednosti, utvrđivanje odgovornosti i izgradnju mirnijih društava. EU zabrinjava rizik u pogledu restrikcija za nevladine organizacije koje se financiraju iz inozemstva, čime se ograničava civilno društvo te njegovo demokratsko sudjelovanje i djelovanje. Zakonodavstvo u području borbe protiv terorizma ili nacionalne sigurnosti nikada se ne smije zloupotrebjavati kako bi se ugrozila temeljna prava i slobode. EU poziva Izrael da neovisnim medijima, uključujući međunarodne medijske kuće, omogući pristup Gazi. Ponovno ističe svoju potporu **borcima za ljudska prava, novinarima i drugim medijskim djelatnicima**.

35. EU poziva Izrael da u potpunosti poštuje svoje **međunarodne obveze u pogledu ljudskih prava, među ostalim u kontekstu uhićenja, ispitivanja i pritvaranja**. I dalje je duboko zabrinut zbog toga što Izrael često vrši neselektivna uhićenja i administrativna pritvaranja bez podizanja formalne optužnice, a ta je praksa u porastu od 7. listopada 2023. Na temelju međunarodnog prava pritvorenici imaju pravo biti obaviješteni o optužbama na kojima se temelji njihov pritvor i pravo na to da se bez nepotrebne odgode utvrdi zakonitost njihova pritvora, kao i pravo na pravnu pomoć, pravičan postupak i pošteno suđenje. **Međunarodnim pravom propisuje se apsolutna zabrana mučenja i drugog okrutnog, nehumanog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja**. EU podsjeća na to da su države iznad svega dužne poduzeti sve potrebne mjere za zaštitu života pojedinaca lišenih slobode. EU i njegove države članice pozivaju sve strane da Međunarodnom odboru Crvenog križa (ICRC) omoguće neometan pristup mjestima pritvora, u skladu sa svojim obvezama na temelju međunarodnog humanitarnog prava.

36. Poštovanje, zaštita i ostvarivanje **prava djeteta** i dalje su u središtu politike EU-a o ljudskim pravima, čime se naglašava njegova predanost da djeci osigura budućnost bez nasilja i oskudice. EU i dalje duboko zabrinjavaju snažne posljedice koje sukob i nasilje imaju na djecu, kojima su zbog sukoba ozbiljno ugroženi sigurnost i dobrobit. Velik je broj palestinske djece ubijen, ozlijeđen i raseljen, a mnoge škole i zdravstvene ustanove oštećene ili uništene. EU poziva Izrael da poštuje, štiti i ostvaruje ljudska prava svih palestinskih maloljetnika, posebno onih koje se uhićuje i pritvara, u skladu s njegovim obvezama na temelju međunarodnog prava, osobito Konvencije UN-a o pravima djeteta, i standardima u pogledu pritvaranja djece, među ostalim kad su u pitanju kaznena djela u području sigurnosti, te da ukine praksu administrativnog pritvora. EU poziva na zaštitu djece, među ostalim na to da se zajamči njihovo pravo na obrazovanje i zdravstvenu skrb u sigurnom i zaštićenom okružju.
37. EU potiče Izrael da poštuje, štiti i ostvaruje prava svih osoba, uključujući pripadnike **manjina**, a posebno arapske manjine, da poboljša njihovu integraciju u izraelsko društvo, zaštititi njihova prava te smanji gospodarske i socijalne razlike. Također potiče Izrael da poveća sudjelovanje svih manjinskih skupina u procesima oblikovanja politika i upravljačkim procesima na svim razinama te da izbjegava sve oblike diskriminacije u zakonodavstvu i praksi. EU poziva na sveobuhvatno i pravedno rješenje za nepriznata beduinska naselja.

38. U svim područjima djelovanja EU kao prioritet promiče **rodnu ravnopravnost** i potpuno i ravnopravno ostvarivanje svih ljudskih prava svih žena i djevojčica te njihovo osnaživanje, u skladu s međunarodnim obvezama. Uklanjanje svih oblika diskriminacije i isključenosti te svih oblika seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja, kao i potpuno, ravnopravno i smisleno sudjelovanje i vodeća uloga žena i djevojčica ključni su za mir i sigurnost, održivi razvoj i gospodarski rast. EU pohvaljuje Izrael zbog donošenja zakona o elektroničkim narukvicama za praćenje počinitelja nasilja u obitelji te se nada da će se taj zakon dodatno preispitati.
39. EU ponovno potvrđuje da se snažno zalaže za poštovanje, zaštitu i potpuno i ravnopravno uživanje ljudskih prava lezbijki, homoseksualaca te biseksualnih, transrodnih i interseksualnih (**LGBTI**) osoba. Izrael je važan partner EU-a, među ostalim u međunarodnim forumima, kad je riječ o rješavanju pitanja nejednakosti, diskriminacije i nasilja koji pogađaju LGBTI osobe. EU pohvaljuje Izrael zbog poboljšanja zaštite i promicanja ljudskih prava LGBTI osoba, među ostalim putem zakonodavstva. EU bi želio saznati najnovije informacije o statusu provedbe preporuka u okviru univerzalnog periodičnog pregleda koje se odnose na LGBTI osobe.

40. EU ponovno potvrđuje svoju predanost promicanju i zaštiti **ljudskih prava u digitalnoj sferi**. U tom pogledu EU pozdravlja sudjelovanje Izraela kao potpisnika Okvirne konvencije Vijeća Europe o umjetnoj inteligenciji i ljudskim pravima, demokraciji i vladavini prava (Konvencija iz Vilnusa). U skladu s obvezama preuzetima u okviru nedavno donesenog globalnog digitalnog pakta EU potiče Izrael da osigura da su zakoni i propisi o upotrebi tehnologije u područjima kao što je nadzor usklađeni s međunarodnim pravom. Isto tako potiče Izrael da poduzme djelotvorne mjere za borbu protiv kampanja dezinformiranja i govora mržnje te za promicanje integriteta informacija na internetu. EU podsjeća da je pristup otvorenom, sigurnom i zaštićenom internetu neophodan u demokraciji, među ostalim za pristup zdravstvu i obrazovanju te za olakšavanje isporuke humanitarne pomoći.
41. Demokratsko, stabilnije, zelenije i prosperitetnije južno susjedstvo zajednički je strateški prioritet od ključnog interesa za EU i njegove partnere iz južnog susjedstva. EU smatra Izrael ključnim **partnerom za suradnju u pet prioriternih područja politike koja su utvrđena u Zajedničkoj komunikaciji Europske komisije i Visokog predstavnika naslovljenoj „Obnovljeno partnerstvo s južnim susjedstvom – Nova agenda za Sredozemlje”²**, a to su ljudski razvoj, dobro upravljanje i vladavina prava; otpornost, blagostanje i digitalna tranzicija; mir i sigurnost; migracije i mobilnost; zelena tranzicija: otpornost na klimatske promjene, energija i okoliš. U Zajedničkoj komunikaciji predlaže se da EU produbi postojeću suradnju s Izraelom u području digitalizacije, istraživanja i inovacija te utvrdi mogućnosti za jačanje suradnje u povezanim područjima od zajedničkog interesa. EU naglašava da Izrael, kao i druge članice iz južnog susjedstva, imaju ključnu ulogu u upravljanju, učinkovitosti i jačanju Unije za Mediteran.

2

https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/joint_communication_renewed_partnership_southern_neighbourhood.pdf

42. U okviru **Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju** Izrael nastavlja primati sredstva za potporu institucionalnoj suradnji (projekti povezivanja (Twinning) i projekti u okviru Instrumenta za tehničku pomoć i razmjenu informacija (TAIEX) te drugi oblici tehničke potpore). Izrael također sudjeluje u projektima usmjerenima na promicanje regionalne suradnje radi jačanja regionalne stabilnosti i unapređenja bliskoistočnog mirovnog procesa.
43. EU je najveći trgovinski partner i drugi najveći investicijski partner Izraela. Izrael je među najvećim trgovinskim partnerima EU-a na mediteranskom području s najraznovrsnijom strukturom **trgovine**. Usprkos tome što i dalje postoje određene prepreke pristupu tržištu, opći su uvjeti za bilateralnu trgovinu i ulaganja dobri. EU pozdravlja regulatornu reformu u području uvoza koja je stupila na snagu 1. siječnja 2025., a kojom će se pojednostavniti postupci uvoza za raznovrsnu robu široke potrošnje tako što će se ukinuti deseci nacionalnih uvoznih standarda radi usklađivanja sa standardima EU-a i drugim međunarodnim standardima. Pozdravlja potporu Izraela u procesu revizije Paneuromediteranske konvencije (PEM), koju su sve ugovorne stranke jednoglasno donijele 7. prosinca 2023. EU računa na suradnju Izraela s ciljem uspješne provedbe revidirane Konvencije 1. siječnja 2025.

44. EU cijeni blisku suradnju Izraela u slučajevima kad se jave prepreke trgovini, a posebno cijeni pilot-projekt uspostavljen kako bi se riješio problem dugogodišnje prakse odobravanja uvoza medicinskih proizvoda koju provode izraelska tijela i kojom se diskriminira među državama članicama EU-a. Međutim, EU i dalje očekuje zakonodavnu izmjenu kako bi taj pilot-režim postao trajan. Isto tako, EU je i dalje zabrinut zbog određenih problema s **pristupom tržištu**, među kojima se najnoviji odnosi na netransparentnost izraelskih nadležnih tijela u vezi s odbijanjem medicinskih proizvoda namijenjenih bolnicama na Zapadnoj obali, ali i zbog dugotrajnih pitanja kao što su složen proces certificiranja za izvoz košer mesa iz EU-a i zabrana izvoza mesa koje nije košer iz EU-a.
45. EU je zainteresiran za nastavak rada na pitanjima povezanima s trgovinom o kojima raspravlja s Izraelom i za **razmjenu praksi** u različitim područjima, među ostalim u pogledu standarda za poljoprivredne i industrijske proizvode, kao i u pogledu zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla. Zainteresiran je za nastavak suradnje u području sigurnosti opskrbe hranom, sigurnosti hrane, poljoprivredne politike, ruralnog razvoja i ekološkog uzgoja.
46. EU računa na to da će Izrael konstruktivno doprinijeti brzom nastavku rada na provedbi paketa mjera za olakšavanje trgovine palestinskim proizvodima s drugim euromediteranskim partnerima, kada to uvjeti dopuste. EU će i dalje podupirati te napore.

47. EU podsjeća na **dijaloge o borbi protiv terorizma** pokrenute s Izraelom 2015. Posljednji dijalog održan je u svibnju 2023.
48. Nadovezujući se na prethodni rad, EU i Izrael nastavit će s razmjenama kako bi unaprijedili **otvoren, slobodan, stabilan i siguran kibernetički prostor**, ponajprije tako što će u Ujedinjenim narodima i drugim relevantnim međunarodnim forumima promicati primjenu međunarodnog prava u kibernetičkom prostoru i provedbu dobrovoljnih normi povezanih s odgovornim ponašanjem država u kibernetičkom prostoru, kao i uspostavu akcijskog programa UN-a u tom kontekstu. Povrh toga, EU i Izrael istražiti će mogućnost daljnje razmjene znanja i najbolje prakse te suradnje u jačanju kibernetičke otpornosti i borbi protiv kibernetičkog kriminala, posebno ucjenjivačkog softvera.

49. EU cijeni uspješnu suradnju Izraela i **Europske agencije za pomorsku sigurnost (EMSA)** u okviru relevantnog programa za pomorsku sigurnost, zaštitu i održivost koji se financira sredstvima EU-a (SAFEMED). U tom kontekstu EU posebno cijeni aktivan interes Izraela i njegovo sudjelovanje u uslugama učenja koje pruža Akademija EMSA-e te upotrebu alata i usluga kao što su THETIS-Med (informacijski sustav za nadzor države luke) i CleanSeaNet (satelitska služba za nadzor onečišćenja mora). Iako ima prostora za daljnju tehničku suradnju, posebno u pogledu ratifikacije i prenošenja Priloga VI. Konvenciji MARPOL u Izraelu i razmjene podataka u sustavu automatske identifikacije (AIS) u regiji, Izrael je i dalje jedan od najaktivnijih partnera korisnika projekta SAFEMED. EU napominje da postoji potencijal za daljnju razmjenu, npr. u vezi sa željezničkim prometom, sigurnošću prometa, promicanjem multimodalnog prijevoza, održivom gradskom mobilnosti i inteligentnim prometnim sustavima. Trebalo bi nastaviti s provedbom sveobuhvatnog Euro-mediteranskog sporazuma o zračnom prometu između EU-a i Izraela.

50. EU poziva na aktivan angažman svih partnera kako bi se osiguralo da se **međunarodne obveze u području klime, oceana, bioraznolikosti i okoliša** djelotvorno provode, što je temelj za realizaciju Programa Ujedinjenih naroda do 2030. i njegovih ciljeva održivog razvoja te ciljeva Pariškog sporazuma. EU potiče sve stranke da u svojem sljedećem nacionalno utvrđenom doprinosu koji treba dostaviti prije konferencije COP 30 u Belemu iznesu ambiciozne ciljeve smanjenja emisija na razini gospodarstva koji obuhvaćaju sve stakleničke plinove, sektore i kategorije i koji su usklađeni s ograničavanjem globalnog zatopljenja na 1,5 °C; da usklade svoje nacionalno utvrđene doprinose s dugoročnim razvojnim strategijama za niske emisije stakleničkih plinova; da uvažavaju ishode globalnog pregleda stanja energetske tranzicije te slijede međunarodne smjernice pružanjem jasnih i transparentnih informacija o nacionalno utvrđenim doprinosima. EU isto tako poziva Izrael da se pridruži zajedničkim naporima za mobilizaciju financijskih sredstava za borbu protiv klimatskih promjena u zemljama u razvoju s obzirom na novi zajednički kvantificirani cilj dogovoren na konferenciji COP 29.
51. EU se zalaže za jačanje **energetske** suradnje s Izraelom radi poticanja energetske sigurnosti, održivosti i otpornosti uz istodobno promicanje mira i stabilnosti u regiji. Naša suradnja, ojačana Memorandumom o razumijevanju o suradnji povezanoj s trgovinom, transportom i izvozom prirodnog plina u Europsku uniju, koji su 15. lipnja 2022. potpisali EU, Izrael i Egipat, usmjerena je na pospješivanje energetske tranzicije, diversifikaciju izvora energije, pristup energiji u regiji i jačanje regionalne energetske sigurnosti, čemu trenutačno najviše doprinose izvoz plina iz Izraela i regionalna suradnja u području energetike, među ostalim u okviru Plinskog foruma istočnog Sredozemlja. U budućnosti će naša suradnja biti usmjerena na ubrzavanje ulaganja u energiju iz obnovljivih izvora, energetske učinkovitost i vodik kako bi se iskoristio znatan potencijal regije u području energije iz obnovljivih izvora i dekarbonizacije. EU pozdravlja sudjelovanje Izraela u programu Obzor Europa i sa zanimanjem očekuje jačanje suradnje u području istraživanja i inovacija u energetske sektoru.

52. EU je spreman istražiti mogućnosti suradnje s Izraelom u vezi s gospodarskim koridorom Indija – Bliski istok – Europa (IMEC) u okviru strategije **Global Gateway** s ciljem podupiranja regionalne integracije, normalizacije odnosa između Izraela i niza arapskih država te stabilnosti i mira.
53. U području **znanosti i tehnologije**, EU toplo pozdravlja veće sudjelovanje izraelskih istraživačkih subjekata u programu Obzor Europa nakon punog pridruživanja Izraela tom programu u razdoblju 2021. – 2027. EU sa zanimanjem očekuje nastavak suradnje s Izraelom, suočavanje s globalnim izazovima, olakšavanje zelene i digitalne tranzicije, ubrzanje globalnog prelaska na siguran i pravedan prehrambeni sustav te povezivanje inovacijskih sustava EU-a i Izraela. Od 1996. Izrael se uspješno pridružuje okvirnim programima EU-a za istraživanje i inovacije. Ta suradnja doprinosi jačanju bilateralnih gospodarskih i trgovinskih odnosa i olakšava angažman u regiji. U tom kontekstu EU pozdravlja kontinuirano i aktivno sudjelovanje Izraela u regionalnim diplomatskim inicijativama za znanost, kao što su SESAME, PRIMA i EMUNI.

54. U području **digitalnoga gospodarstva i društva**, EU pozdravlja angažman Izraela u aktivnostima Euromediteranske skupine regulatora (EMERG), inicijative EU-a usmjerene na povećanje regulatornog usklađivanja između zemalja EU-a i Sredozemlja i promicanje suradnje među tijelima nadležnima za regulaciju telekomunikacija, te je spreman raditi na ambicioznom partnerstvu za digitalna pitanja. EU također pozdravlja činjenicu da je Izrael punopravni član povezanih tijela OECD-a, posebno radne skupine za komunikacijsku infrastrukturu i politiku usluga (CISP).
55. EU podsjeća na to da je na radiokomunikacijskoj konferenciji Međunarodne **telekomunikacijske** unije (ITU) održanoj u studenome 2019. u Sharm El Sheikhu revidirana Rezolucija 12. Tom se rezolucijom pozvalo na uvođenje 3G tehnologije i utvrđivanje odgovarajućeg vremenskog okvira za dodjelu frekvencija za 4G i 5G palestinskim operaterima. EU poziva Izrael i palestinske vlasti da pravodobno i prije no što Izrael dovrši uvođenje 5G tehnologije postignu dogovor o dodjeli potrebnih frekvencija za 4G i 5G palestinskim operaterima te da surađuju s međunarodnim akterima u tom području, primjerice s Uredom kvarteta.
56. U području **obrazovanja** EU pozdravlja sudjelovanje Izraela u međunarodnoj dimenziji programa Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027., kojim se nastavlja doprinostiti promicanju uzajamnog razumijevanja zahvaljujući uspostavi međuljudskih kontakata u okviru suradnje visokih učilišta i razmjena studenata i osoblja kao i u okviru razmjena mladih. EU također pozdravlja koristi koje program donosi izraelskom visokom obrazovanju, među ostalim njegovoj većoj internacionalizaciji, te sa zanimanjem očekuje nastavak suradnje s Izraelom u okviru programa Erasmus+.
57. EU sa zanimanjem očekuje plodonosan i konstruktivan sastanak Vijeća za pridruživanje EU – Izrael.
-